Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

35 482 Wijziging van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het opheffen van bedingen in het handelsverkeer die ertoe strekken vervreemding dan wel verpanding van geldvorderingen op naam tegen te gaan (Wet opheffing verpandingsverboden)

34 218 Wijziging van de Faillissementswet in verband met de aanwijzing door de rechtbank van een beoogd curator ter bevordering van de afwikkeling van een eventueel faillissement en vergroting van de kansen op voorzetting van een onderneming of van een doorstart van rendabele bedrijfsonderdelen (Wet continuïteit ondernemingen I)

D[1] **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 november 2026

Bijgaand treft u een afschrift van de overzichtsbrief insolventie-en goederenrecht die ik vandaag aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal zend. Deze brief gaat onder meer in op:

- het bij uw Kamer aanhangige Wetsvoorstel continuïteit ondernemingen I; en
- een toezegging met betrekking tot de Wet opheffing verpandingsverboden die ik ook aan uw Kamer heb gedaan.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen

[1] De letter D heeft alleen betrekking op 35 482.

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 november 2026

Graag informeer ik uw Kamer over ontwikkelingen op het terrein van het insolventie- en goederenrecht, ter opvolging van eerdere brieven uit 2024 en 2025.[2] Hiermee doe ik tevens een toezegging gestand uit mijn brief ter voorbereiding op het debat civielrechtelijke onderwerpen, gehouden in het voorjaar van dit jaar.[3] Omdat ik ook inga op het Wetsvoorstel continuïteit ondernemingen I[4], dat aanhangig is bij de Eerste Kamer, en op een toezegging met betrekking tot de Wet opheffing verpandingsverboden aan beide Kamers, zend ik een afschrift van deze brief aan de Eerste Kamer.

Het gaat in deze brief over een vrij technisch en zakelijk rechtsgebied, met regels over wie waar recht op heeft en hoe moet worden omgegaan met personen en ondernemingen die te maken krijgen met zodanige financiële problemen dat zij hier niet zelf meer uit kunnen komen. In het uiterste geval betekent dit een faillissement, waarbij de bezittingen van de schuldenaar door de curator worden verdeeld onder de schuldeiser, onder toezicht van een rechter-commissaris. Maar het gaat hier voor mij om mensen, met ieder hun eigen verhaal. Het gaat om de ondernemer die zijn eigen innovatieve bedrijf heeft opgericht en dat nu dreigt kwijt te raken aan zijn schuldeisers. Het gaat om de MKB-er die producten levert aan een grote klant, maar opeens niet meer betaald wordt en hierdoor zelf in de problemen komt. Denk ook aan de werknemer die al tien jaar met liefde voor een kinderopvang werkt en die nu in grote onzekerheid zit of hij zijn baan behoudt, wanneer zijn werkgever failliet gaat en de vraag is of er een doorstart komt. En denk aan de alleenstaande ouder die ondanks zijn verwoede inspanningen, het financieel boven het hoofd groeit en hulp nodig heeft om zijn schulden op te lossen en tot een nieuwe start te komen. Ik zet mij in voor ieder van hen. Om te zorgen dat zij weer perspectief krijgen en weer door kunnen. Daarom is het voor mij belangrijk om te werken aan het insolventie-en goederenrecht. In deze brief geef ik aan wat mijn doelen zijn voor deze kabinetsperiode en aan welke trajecten in werk.

Indien mogelijk, moeten financiële problemen vroegtijdig worden opgemerkt en worden opgelost, bijvoorbeeld door middel van een akkoord tussen de betrokken persoon of onderneming en diens schuldeisers. Wanneer een persoon of onderneming haar schulden niet meer kan betalen, is het van belang dat er een procedure bestaat waarin het vermogen op een volgens de wet te bepalen wijze onder de schuldeisers wordt verdeeld. De curator is hiervoor verantwoordelijk. Het is voor ons ondernemingsklimaat, voor het goed verloop van het handelsverkeer en alle betrokkenen van belang dat ons insolventierecht efficiënt is ingericht, leidt tot een eerlijke verdeling van de opbrengst én rechtsbescherming biedt aan partijen in een zwakkere positie, zoals werknemers. Rechtszekerheid, in de vorm van duidelijke regels en voorspelbare uitkomsten van de procedure, is bij dit alles van groot belang, zodat financiers (zoals banken), leveranciers en andere belanghebbenden van tevoren hun risico kunnen inschatten en op basis hiervan financiering verstrekken, producten leveren of producten afnemen. In het insolventierecht spelen ook maatschappelijke belangen een rol. Zo heeft de curator een fraudesignalerende taak en doet hij, in overleg met de toezichthoudende rechter-commissaris, aangifte wanneer hij op onrechtmatigheden stuit.

[2] Kamerstukken II 2023/24, 33 695, nr. 22 en Kamerstukken II 2024/25, 36 600 VI, nr. 9.
[3] Kamerstukken II 2025/26, 29 279, nr. 1020.
[4] Kamerstukken I 2015/16, 34 218, A.

Voor (natuurlijke) personen in financiële problemen, denk aan de alleenstaande ouder met geldproblemen, bestaat naast de faillissementsprocedure de mogelijkheid om toegang te verzoeken tot de Wettelijke schuldsaneringsregeling voor natuurlijke personen ("WSNP"). Het succesvol volgen van de schuldsaneringsregeling leidt tot een "schone lei" – dat wil zeggen dat de meeste schulden, voor zover niet afbetaald, niet meer kunnen worden ingevorderd.[5] Ik vind het belangrijk dat de WSNP goed toegankelijk is voor schuldenaren, met passende voorwaarden gedurende de regeling, zodat zij binnen redelijke termijn schuldenvrij hun leven kunnen voortzetten. Tegelijk acht ik het voor het draagvlak van de regeling en voor het goede verloop van het handelsverkeer ook van belang dat schuldenaren die niet te goeder trouw zijn toegang wordt geweigerd en dat schuldeisers kunnen rekenen op inspanningen aan de kant van de schuldenaar om schulden zoveel mogelijk af te lossen.

Het goederenrecht geeft regels over wat onder een goed, zaak of vordering moet worden verstaan, wie er eigenaar of rechthebbende van is en hoe goederen kunnen worden overgedragen of bezwaard met een beperkt recht. Een belangrijk onderdeel van deze beperkte rechten betreft zekerheidsrechten. Dit zijn rechten waarmee een schuldeiser - bijvoorbeeld een geldverstrekker of leverancier van producten -zekerheid heeft op betaling van een lening of betaling van een geleverd goed. Blijft betaling uit, dan kan deze schuldeiser zich verhalen op de goederen waarop de zekerheden betrekking hebben, om daarmee betaald te worden. Denk aan de leverancier die niet betaald heeft gekregen, maar dankzij een bedongen eigendomsvoorbehoud zijn geleverde producten bij de schuldenaar kan terughalen. De rechten van pand en hypotheek vormen daarmee belangrijke schakels om financiering aan zowel ondernemingen als particulieren te verstrekken. Het zekerhedenrecht werkt ook door in het insolventierecht, omdat zekerheidsrechten in beginsel niet geraakt worden door een faillissement. Schuldeisers met een zekerheid kunnen buiten het faillissement zich verhalen op goederen waarop die zekerheden zijn gevestigd. Blijft er dan nog opbrengst over, dan vloeit deze naar de faillissementsboedel en kunnen hiervan schuldeisers worden betaald. Bij het goederen- en zekerhedenrecht is voor mij leidend dat er een grote mate van rechtszekerheid en voorspelbaarheid bestaat: voor eenieder moet zoveel mogelijk duidelijk zijn waar hij op welk moment recht op heeft.

Ons insolventie- en goederenrecht functioneert over het algemeen goed. Ik zie daarom onvoldoende aanleiding om tot een grootschalige herziening over te gaan. Toch zijn er verschillende ontwikkelingen op zowel nationaal als Europees niveau die aandacht verdienen, en die mogelijk leiden tot wijzigingen in onze insolventie-en goederenrechtwetgeving. De komende periode zet ik in op verbeteringen en aanpassingen langs de volgende lijnen:

- vereenvoudiging van regelgeving en het oplossen van knelpunten die aan een effectieve afwikkeling van faillissementen of uitvoering van regelgeving in de weg staan;
- het beter benutten van de kansen van digitalisering, met name bij het vestigen van zekerheidsrechten;
- verbetering van het Nederlandse en Europese investeringsklimaat, door harmonisatie van regels.

Bij deze aanpassingen zal ik de hiervoor gegeven uitgangspunten van ons insolventie- en goederenrecht meenemen. Vanzelfsprekend zullen we bij wetswijzigingen de samenhang van ons systeem goed in het oog houden: een wijziging in het goederenrecht werkt bijvoorbeeld (ook) door in het insolventierecht. Daarom ben ik ook blij dat de commissie insolventierecht, die sinds 25 april 2019 regering en beide Kamers adviseert, ook betrokken is bij de verschillende trajecten.[6] Haar adviezen dragen eraan bij ons wettelijk systeem coherent, duidelijk en voorspelbaar te houden.
In deze brief zal ik, overeenkomstig mijn toezegging gedaan tijdens het Commissiedebat civielrechtelijke onderwerpen van 22 april 2026, ook ingaan op:

[5] Een aantal schulden, zoals schulden voortvloeiend uit het Wetboek van Strafrecht (artikel 358 lid 4 Fw) en een schuld m.b.t. studiefinanciering (artikel 299a Fw), zijn uitgezonderd.
[6] Zie artikel 3a Wet adviesstelsel Justitie.

- de stappen die gezet worden om de Wet homologatie onderhands akkoord (“WHOA”) meer bekendheid te geven bij ondernemers (zie paragraaf 2C);
- het onderzoek naar legeboedelproblematiek (zie paragraaf 2D); en
- het advies van de commissie insolventierecht over het toezicht van de rechter-commissaris op de rol van de curator bij de afwikkeling van faillissementen (zie paragraaf 2E).

Verder doe ik een toezegging gestand over:

- een expertbijeenkomst inzake de Wet opheffing verpandingsverboden (zie paragraaf 1B)

1. Het goederenrecht, waaronder het zekerhedenrecht

Door ons goederen-en zekerhedenrecht efficiënt en bij de tijd te houden, kunnen we de kansen van digitalisering benutten, bijvoorbeeld door onderzoek te doen naar de noodzaak en mogelijkheden om tot een goederenrechtelijke regeling voor digitale activa, zoals tokens, te komen. Door registratie van een onderhandse pandakte ook digitaal mogelijk te maken en het grondslagvereiste bij de verpanding of levering van toekomstige vorderingen grotendeels te schrappen, verminderen we administratieve lasten en onnodige kosten voor kredietverlening.

A. Onderzoek naar digitale activa

Er wordt in opdracht van het WODC een onderzoek geïnitieerd naar een mogelijke wettelijke regeling voor de goederenrechtelijke aspecten van digitale activa. Het gaat dan om een regeling rond vragen als ‘wie is eigenaar’ van digitale activa, welke positie heeft de ‘eigenaar’ van digitale inhoud in faillissement en hoe vindt overdracht van digitale activa plaats. Er ontbreekt momenteel een specifiek juridisch kader. De vraag is in hoeverre dit problemen oplevert in de praktijk en of het nodig is om te voorzien in nieuwe wetgeving of om bestaande wetgeving aan te passen. Daarbij wordt gekeken naar voor-en nadelen van dergelijke wetgeving, en de mogelijke contouren. Ik zie dat er in toenemende mate behoefte is aan meer duidelijkheid op dit terrein, en beoog met dit onderzoek een stap daarin te zetten.[7] Zodra het onderzoek gereed is, zal ik het aan uw Kamer aanbieden. Op basis van het onderzoek zal ik verdere stappen bepalen.

B. Expertbijeenkomst Wet opheffing verpandingsverboden

Op 1 juli 2025 is de Wet opheffing verpandingsverboden in werking getreden. Sinds deze wet is het niet langer mogelijk om de overdraagbaarheid en verpandbaarheid van geldvorderingen uit beroep of bedrijf uit te sluiten via contractuele bedingen. De wet is ingegeven door signalen uit het bedrijfsleven dat dit soort bedingen ongewenste neveneffecten hebben. Zij staan eraan in de weg dat bepaalde geldvorderingen konden worden ingezet als zekerheid voor kredietverlening. Doel van deze wet is dan ook om de toegang tot krediet voor met name het MKB te verbeteren, door verruiming van de kredietruimte, lagere transactiekosten, lagere rente en het verruimen van de mogelijkheid om de debiteurenportefeuille uit te besteden via factoring.

Tijdens de parlementaire behandeling van de wet is een toezegging gedaan om een jaar na inwerkingtreding een expertbijeenkomst te organiseren.[8] Deze bijeenkomst heeft op 15 juni jl. plaatsgevonden. Aanwezig waren vertegenwoordigers van de NOvA, INSOLAD, JIRA, de NVB, FAAN, VNO-NCW/MKB-Nederland en de DNB.[9] De afdronk van deze bijeenkomst is overwegend positief. Er zijn een jaar na invoering van de wet nog geen concrete knelpunten gesignaleerd. Op dit moment, een jaar na inwerkingtreding, zijn er nog geen kwantitatieve data beschikbaar over het effect van de wet op de kredietruimte. Wel zijn er eerste positieve geluiden over ruimere kredietverlening in concrete gevallen en van tijdswinst bij het aangaan van nieuwe kredietrelaties, met name in

---

[7] Zie: https://www.dnb.nl/nieuws-voor-de-sector/betalingsverkeer-2026/afm-en-dnb-pleiten-voor-duidelijk-juridisch-kader-voor-tokenisatie/

[8] Kamerstukken II 2023/24, 35 482, nr. 11, p. 13. Abusievelijk is in de toezegging aan de EK gesproken over een monitoringbijeenkomst na twee jaar. Kamerstukken I 2024/25, 35 482, C, p. 3

[9] Nederlandse orde van Advocaten (NOVA), Vereniging voor Insolventierecht Advocaten (INSOLAD), De Jonge InsolventieRecht Advocaten (JIRA), de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), Factoring & Asset Based Financing Association Netherlands (FAAN).

het geval van factoring. In de praktijk is enige discussie zichtbaar over de exacte reikwijdte van de wet, met name waar het gaat om de vraag of een specifiek type bedingen gericht is op het tegengaan of bemoeilijken van overdracht of verpanding, zoals boete- of geheimhoudingsclausules. De verwachting is dat deze discussie zich in de praktijk zal uitkristalliseren. Hier kan in de wetsevaluatie, vier jaar na inwerkingtreding van de wet, ook aandacht naar uitgaan. Tijdens de bijeenkomst is vooruitgeblikt op de inhoud van deze wetsevaluatie. Vanuit de praktijk is de wens meegegeven om daarin aandacht te doen uitgaan naar zowel kwalitatieve als kwantitatieve data over de effecten van de wet op de beschikbare kredietruimte, en naar het tijdig veiligstellen van relevante data. Deze aandachtspunten zullen worden betrokken bij de wetsevaluatie. Wij zullen volgend jaar de deelnemers opnieuw benaderen met de vraag of er behoefte is aan een tweede bijeenkomst. Vindt deze bijeenkomst doorgang, dan zullen wij beide Kamers over de uitkomsten informeren.

C. Modernisering pandrecht en cessie

Zoals aangegeven, is het zekerhedenrecht van groot belang voor financiering van ondernemingen en particulieren. Daarbij is rechtszekerheid en voorspelbaarheid van de uitkomst cruciaal: de financier moet tevoren kunnen inschatten welk risico hij loopt en welke kosten hij maakt.

Ik wil werk maken van het verder vereenvoudigen van de vereisten voor het vestigen van zekerheden en het snijden in de kosten hierin voor het bedrijfsleven. Op dit moment moet volgens de wet de vestiging van bepaalde zekerheden plaatsvinden via een onderhandse akte, die vervolgens geregistreerd wordt.[10] Het registreren van onderhandse akten is nog een volledig papieren proces dat plaatsvindt door de Belastingdienst te Rotterdam. De benodigde papieren stukken moeten in persoon of door koeriers worden aangeleverd in Rotterdam. Het doel van de huidige registratie van onderhandse akten is om de datum van een akte (op objectieve wijze) te bevestigen en om deze te fixeren (ter voorkoming van antedateren). In de praktijk vindt deze registratie dagelijks plaats. Ik wil deze praktijk op twee manieren vereenvoudigen en verduurzamen. Allereerst door de registratie van onderhandse akten voortaan ook digitaal toe te staan, door het aanbrengen van een vaste dagtekening waarmee vast komt te staan op welk moment een pandrecht is gevestigd of vordering is gecedeerd. Door deze vereenvoudiging wordt het mogelijk om iedere seconde tot vestiging van het pandrecht of overdracht over te gaan. Deze moderniseringsslag noodzaakt daarmee ook tot een tweede vereenvoudiging, het schrappen van het grondslagvereiste: het door de wet gestelde vereiste dat voor het rechtsgeldig kunnen vestigen van een pandrecht (artikel 3:239 lid 1 BW) en het rechtsgeldig leveren van een vordering (artikel 3:94 lid 3 BW), deze vordering moet voortvloeien uit een reeds bestaande rechtsverhouding. Door deze schrapping kan voortaan één onderhandse akte worden gebruikt, die alle bestaande én toekomstige vorderingen dekt. Met het schrappen van deze eis, vervalt de noodzaak van de verzamelpandaktes die op dit moment vooral door bancaire financiers worden gebruikt. Er hoeft minder dagelijks te worden geregistreerd omdat de eenmalige registratie van één stampandakte dan volstaat.

De hiervoor beschreven wijzigingen zorgen voor een vermindering van de administratieve lasten en nalevingskosten, hetgeen uiteindelijk bijdraagt aan vermindering van de kosten van kredietverlening. Bovendien kunnen de wijzigingen bijdragen aan een gelijker administratief speelveld. Dat geldt allereerst tussen bancaire en non-bancaire financiers. Voor de non-bancaire financiers is de huidige praktijk van dagelijkse verpanding bij verzamelpandakte vaak belastend. Het geldt ook tussen verschillende typen ondernemingen. Ondernemingen met op dit moment nog veel niet-verpandbare vorderingen, zoals de retailsector, kunnen door deze wijzigingen profiteren van een ruimer beschikbaar onderpand voor financiering. Ik ben mij er ook van bewust dat er kritiek is op deze keuze, omdat concurrente crediteuren in een faillissement doorgaans zeer weinig terugkrijgen, terwijl zekerheidsgerechtigden nagenoeg hun gehele vordering betaald krijgen. Dit wetsvoorstel kan in voorkomende

[10] Zie artikelen 3:94 lid 3 en 3:237 lid 1 BW.

gevallen (bijvoorbeeld bij faillissementen in de hiervoor genoemde retailsector) tot gevolg hebben dat er minder opbrengst in de boedel blijft. Alles afwegende, weegt voor mij de winst in efficiëntie en mogelijke verruiming van de kredietmogelijkheden op tegen de – in voorkomende gevallen – mindere opbrengst in faillissement. Ik zie geen reële mogelijkheden om de positie van concurrente crediteuren substantieel te verbeteren. Daarvoor verwijs ik naar het eerdere onderzoek en de reactie van de Minister voor Rechtsbescherming hierop.[11] Wel acht ik het een reële optie om zekerheidsgerechtigden bij te laten dragen aan de kosten van de afhandeling van een faillissement, bijvoorbeeld in de vorm van een boedelbijdrage op basis van een bepaald percentage van de waarde van de zekerheid, in aanvulling op de reeds bestaande separatistenregeling. Dat kan zorgen voor meer geld voor de faillissementsboedel en ook bijdragen aan een oplossing voor de lege boedelproblematiek – het probleem dat de curator onvoldoende betaald krijgt voor zijn werkzaamheden. Ik kom verderop in deze brief terug op de lege boedelproblematiek.

Het voorontwerp is in de eerste helft van 2026 geconsulteerd. De consultatiereacties worden verwerkt en ik streef ernaar in Q1 van 2027 het wetsvoorstel aan de ministerraad te kunnen aanbieden, met het oog op adviesaanvraag aan de Raad van State.

2. Het insolventierecht

Er zijn verschillende ontwikkelingen binnen ons insolventierecht. Allereerst op Europees niveau. Gelijkluidende regels van het faillissementsrecht in Europa dragen bij aan het Europese investeringsklimaat en daarmee aan de Europese kapitaalmarktunie. Met de insolventierichtlijn, die op 30 maart 2026 is vastgesteld, is een belangrijke stap gezet in harmonisatie van een aantal voor de praktijk belangrijke onderwerpen.

Op nationaal niveau wordt gewerkt aan de Wet overgang van onderneming in faillissement om de positie van de werknemer in faillissement te verbeteren. Daarnaast zijn er verschillende onderzoeken afgerond die nopen tot een vervolg. Zo is de Wet homologatie onderhands akkoord (WHOA) geëvalueerd. Daaruit zijn verschillende aspecten gekomen die nader onderzoek vergen, en die mogelijk kunnen leiden tot wetswijzigingen. Voorts is onderzoek verricht naar de situatie dat curatoren niet geheel betaald worden voor hun werkzaamheden (“lege boedelproblematiek”) bij de afwikkeling van een faillissement.

Verder heeft de Tweede Kamer onlangs een nadere kabinetsreactie omtrent snelle bedrijfsbeëindiging (turboliquidatie) ontvangen, naar aanleiding van de evaluatie van de Tijdelijke regeling. In deze brief zal daarom niet hierop worden ingegaan.

Tot slot kijken we ook naar mogelijkheden om in het kader van vereenvoudiging van wetgeving bepaalde formaliteiten te verminderen of weg te halen.

A. Implementatie van de insolventierichtlijn

Op 30 maart 2026 is de Richtlijn (EU) 2026/799 tot harmonisatie van bepaalde aspecten van het insolventierecht vastgesteld (hierna ook: insolventierichtlijn).[12] Dit is een grote stap voorwaarts in de harmonisering van het (materiële) insolventierecht. De richtlijn harmoniseert onderdelen van het insolventierecht die relevant zijn voor investeerders. Daarmee beoogt de richtlijn te zorgen voor meer rechtszekerheid, minder verschillen tussen lidstaten en daarmee tot meer bereidheid onder investeerders om grensoverschrijdend te investeren. Dit draagt bij aan de verdere eenwording van de Europese kapitaalmarktunie. Daarnaast ziet het kabinet graag dat er in Europa nadere stappen gezet worden voor verdere harmonisatie van het insolventierecht, zoals is aangegeven in het coalitieakkoord.[13] Het kabinet wil hierbij een voortrekkersrol pakken en werkt aan de uitvoering hiervan.

---

[11] Kamerstukken II 2023/24, 33695, nr. 22 en Kamerstukken II 2020/21, 35225, nr. 22.
[12] Richtlijn (EU) 2026/799 van het Europees Parlement en de Raad van 30 maart 2026 tot harmonisatie van bepaalde aspecten van het insolventierecht. *PbEU* 2026, 799.
[13] Zie het Coalitieakkoord 2026-2030, Aan de slag: Bouwen aan een beter Nederland, p. 27.

Implementatie van de richtlijn leidt tot aanzienlijke aanpassingen in ons recht. De richtlijn bevat (nieuwe) regels op het terrein van de schuldeisersbenadeling (faillissementspauliana), mogelijkheden voor de curator om goederen van de boedel (grensoverschrijdend) op te sporen, de pre-pack, bestuurdersverplichtingen in aanloop naar het faillissement en schuldeiserscommissies. De richtlijn moet op 22 januari 2029 zijn omgezet in nationale wetgeving en dit zijn we aan het voorbereiden. Het voornemen is om in Q1 van 2027 een korte consultatie te houden over de wijze van implementatie. Op dit moment wordt verkend hoe de richtlijn kan worden omgezet naar nationale wetgeving. Bij het reguliere besluitvormingsmoment in het voorjaar wordt besloten over de budgettaire gevolgen en de dekking hiervan binnen de JenV-begroting.

Pre-pack
De Wet continuïteit ondernemingen I ("WCO I") voorziet in de mogelijkheid om een beoogd curator aan te wijzen, nog voordat een eventueel faillissement wordt uitgesproken. Doel van de aanwijzing van deze beoogd curator is het voorbereiden van het aankomende faillissement, bijvoorbeeld door te onderzoeken of een doorstart mogelijk is. Dat beperkt in voorkomende gevallen de maatschappelijke schade van een faillissement. Normaalgesproken leidt een faillissement namelijk tot het verlies van banen, productie en financiële schade bij bijvoorbeeld leveranciers. Deze schade kan worden beperkt indien een onderneming kan doorstarten.

De WCO I is sinds 2016 in behandeling bij de Eerste Kamer. De Eerste Kamer heeft de behandeling in 2019 opgeschort totdat er een regeling komt om werknemers bij een doorstart beter te beschermen. Het wetsvoorstel Wet overgang van onderneming in faillissement ("WOVOF") geeft hier invulling aan. De inhoud van de WCO I komt deels overeen met de regeling omtrent de pre-pack van de insolventierichtlijn. Zo voorzien beide regelingen in de mogelijkheid tot het voorbereiden van een verkoop van de onderneming in faillissement tegen een zo hoog mogelijke prijs, om daarmee de schuldeisers zoveel mogelijk af te betalen. De WCO I legt echter de nadruk op het proces van de stille voorbereiding van een faillissement, met inbegrip van de benoeming van een (beoogd) curator en toezichthoudend (beoogd) rechter-commissaris. Daarbij voorziet de WCO I nadrukkelijk in de mogelijkheid om ook de afwikkeling van een onderneming in faillissement, zonder verkoop, voor te bereiden. De pre-pack regeling in de richtlijn heeft een wat andere opzet en is met name gericht op de verkoop van de onderneming en voorziet in een specifieke regeling omtrent het biedingsproces en de gevolgen van de verkoop. Dat maakt dat de WCO I grondig aangepast zou moeten worden om uiteindelijk aan de eisen van de richtlijn te voldoen.

Gelet op het tijdspad van de implementatie van de insolventierichtlijn (implementatie uiterlijk op 22 januari 2029), acht ik het niet realistisch meer dat de WCO I nog in werking zal treden. Het lijkt mij voor de rechtspraktijk duidelijker en overzichtelijker om met een nieuwe regeling te komen. Ik zet daarbij in op inwerkingtreding van de Europese pre-pack regeling, waarbij ik wel kijk naar elementen van de WCO I. Deze regeling zal worden opgenomen in de implementatiewet van de insolventierichtlijn. Om te voldoen aan de wens van de Eerste Kamer om te voorzien in meer werknemersbescherming bij een doorstart van een onderneming in faillissement ga ik verder met de Wet overgang van onderneming in faillissement (zie hierna).

In het licht van de hiervoor geschetste ontwikkelingen, heb ik het voornemen om de ministerraad te vragen om Zijne Majesteit de Koning te vragen om machtiging om de WCO I in te trekken. Ik zal beide Kamers over de uitkomst van dit proces informeren.

B. Wet overgang van onderneming in faillissement (WOVOF)
Voor werknemers betekent een faillissement een periode van grote onzekerheid. Kan ik mijn baan behouden? En wat gebeurt er als er toch een doorstart plaatsvindt? Deze onzekerheid wordt nog vergroot doordat heldere criteria voor overname van personeel bij een (gedeeltelijke) doorstart van een onderneming in faillissement op dit moment ontbreken. Net als de Eerste Kamer en mijn ambtsvoorgangers vind ik dit onwenselijk. Ik wil met de WOVOF de positie van werknemers verbeteren, door regels in te voeren

bij een doorstart in faillissement over de selectie van werknemers, zodat duidelijker wordt wie op welke grond mee mag – of niet. Dit biedt waarborgen tegen discriminatie van oudere of zieke werknemers bij de selectie van personeel.[14] Op dit moment is de doorstarter nog geheel vrij in de selectie. De WOVOF bevat een uitzondering voor kleine ondernemingen, om de nalevingskosten te beperken. Indien beide Kamers met de wet instemmen, is het mijn voornemen om de WOVOF tegelijk met de Europese pre-packregeling in werking te laten treden.

C. Wet homologatie onderhands akkoord (WHOA)

De Wet homologatie onderhands akkoord (WHOA) is een nuttig instrument om een onderneming in financiële moeilijkheden in staat te stellen te reorganiseren, door middel van een akkoord met diens schuldeisers. Soms stemmen niet alle schuldeisers in. Door middel van de WHOA-procedure kan de rechter een onderhands akkoord tussen een onderneming en zijn schuldeisers goedkeuren (homologeren), waarbij zowel instemmende als niet-instemmende schuldeisers aan het akkoord gebonden worden. Dat akkoord moet dan wel redelijk zijn voor de schuldeisers. Ook moeten schuldeisers goed zijn geïnformeerd. Daarop toetst de rechter. Voor ondernemers kan de WHOA een heel nuttig instrument zijn om financiële problemen op te lossen en een faillissement te voorkomen. Denk aan de ondernemer met zijn eigen bedrijf die tot een afspraak komt met zijn schuldeisers. In ruil voor aandelen, accepteren schuldeisers dat een deel van de schuldenlast wordt weggestreept. Hiermee kan de ondernemer door.

De evaluatie van de WHOA was overwegend positief. Aandachtspunt vanuit het evaluatieonderzoek was de toegankelijkheid van de procedure voor het MKB. Deze toegankelijkheid is inmiddels verbeterd door verlaging van de kosten, in de vorm van griffierechten. Naar aanleiding van het evaluatierapport is een consultatie gehouden, waarbij aan de rechtspraktijk enkele concrete vragen zijn gesteld. Zo is de vraag gesteld in hoeverre de observator, een deskundige die de procedure in de gaten houdt, eerder in de procedure kan worden benoemd, zonder daarbij de benodigde snelheid van de WHOA-procedure uit het oog te verliezen. Een deel van de respondenten uit het evaluatieonderzoek geeft namelijk aan te vinden dat de observator te laat in de procedure wordt benoemd. Daarnaast is in de consultatie de vraag opgenomen hoe de praktijk zich heeft ontwikkeld ten aanzien van de (bank)garantie onder de WHOA, aangezien het evaluatieonderzoek aanleiding biedt tot nadere beschouwing van de uitwerking van de bankgarantie onder de WHOA. Verder is gevraagd hoe de WHOA verbeterd kan worden voor het MKB en hoe de WHOA meer bekendheid kan krijgen voor het MKB. Tevens heeft de Commissie insolventierecht een advies uitgebracht. Dit advies is als bijlage bij deze brief gevoegd. Momenteel bestudeer ik de consultatiereacties en het advies en bezie ik of, en zo ja, in hoeverre de WHOA wijziging behoeft.

Tijdens het Commissiedebat civielrechtelijke onderwerpen van 22 april jl. heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de stappen die worden gezet om de WHOA meer bekendheid te geven bij ondernemers. Uit diverse consultatiereacties op het evaluatierapport volgt dat de bekendheid van de WHOA bij het MKB kan worden verbeterd door het vergroten van kennis van de WHOA bij MKB-adviseurs, zoals boekhouders, accountants en brancheorganisaties. Aangezien deze adviseurs nauw betrokken zijn bij MKB-ondernemingen, kan het vergroten van kennis over de WHOA bij deze groep een bijdrage leveren aan bekendheid van de WHOA onder het MKB. Ik ga daarom in gesprek met brancheorganisaties om de WHOA onder de aandacht te brengen. Daarnaast is er via de Kamer van Koophandel diverse informatie over de WHOA beschikbaar. Ondernemers kunnen via de site van de Kamer van Koophandel onder andere een WHOA-routekaart raadplegen. Ook kunnen zij contact opnemen met het adviesteam van de Kamer van Koophandel wanneer het financieel minder gaat met de onderneming. Ook tijdens deze contactmomenten komt de WHOA – indien opportuun – ter sprake.

D. Betaling van de curator (lege boedelproblematiek)

[14] Zie het Coalitieakkoord 2026-2030, Aan de slag: Bouwen aan een beter Nederland, p. 42.

Uw Kamer vroeg mij tijdens het Commissiedebat civielrechtelijke onderwerpen ook om in deze brief ook in te gaan op de vergoeding van de curator, met name in de gevallen dat de boedel ontoereikend is om daaruit het salaris van de curator te betalen (“lege boedelproblematiek”). Aanleiding hiervoor is een onderzoek dat in opdracht van het WODC is verricht.

De toenmalig Staatssecretaris Rechtsbescherming heeft dit onderzoek op 30 januari 2025 aan uw Kamer aangeboden.[15] In de aanbiedingsbrief is een eerste reactie gegeven, namelijk dat er sprake is van een serieus probleem dat de houdbaarheid van het faillissementssysteem op lange termijn bedreigt. Denkbaar is namelijk dat in de toekomst onvoldoende curatoren bereid kunnen worden gevonden om faillissementen af te wikkelen. Dat is niet alleen een privaat belang, om schulden zoveel mogelijk betaald te krijgen. Het goed afwikkelen van faillissementen, waarbij ondernemingen worden ‘opgeruimd’ en schuldeisers zoveel mogelijk worden betaald, vormt een belangrijk onderdeel van het economisch handelsverkeer. Worden faillissement niet meer adequaat afgewikkeld, dan kan dit op termijn ook negatieve gevolgen hebben voor de ontwikkeling van het Nederlandse economische-en investeringsklimaat.

In de eerste kabinetsreactie op het WODC-rapport is uitgegaan van een vergoeding voor bepaalde standaardwerkzaamheden, waarbij uit het rapport blijkt dat 20 uur een redelijk aantal uren is. Er zal ook naar financiering moeten worden gekeken. Daarbij is reeds aangegeven dat rekening wordt gehouden met ieders belangen en verantwoordelijkheden. Ook is aangegeven dat een dekking uit algemene middelen niet voor de hand ligt – en dat daarvoor ook geen budgettaire ruimte is. Tot slot is aangekondigd dat verder wordt gekeken naar efficiëntere afwikkeling van faillissementen, waaronder standaardisering van het proces.
Ik betrek bij de uitwerking van de oplossing ook de verschillende toezeggingen en moties die aan uw Kamer zijn gedaan, namelijk:

- In de motie Ellian / Van Nispen is gevraagd hoe het wettelijk uitgangspunt van altijd onderzoek doen naar faillissementsfraude geëffectueerd kan worden en hierbij ook aandacht te besteden aan de vergoedingsystematiek van curatoren.[16]

- In de motie Wijen-Nass is verzocht om met een voorstel te komen dat ervoor zorgt dat curatoren betaald worden naar het aantal gewerkte uren, ongeacht de financiële positie van een failliet verklaard bedrijf.[17]

- De door de voormalig Staatssecretaris Rechtsbescherming gedane toezegging om te bezien of bepaalde formaliteiten voor curatoren vereenvoudigd kunnen worden.[18]

- De door de voormalig Staatssecretaris Rechtsbescherming gedane toezegging om in te gaan op het vermogensonderzoek in strafvorderlijke zin in verhouding tot de bevoegdheden die de curator heeft om faillissementsfraude te onderzoeken en meer in het algemeen hoe het faillissementsrecht zich verhoudt tot de regeling inzake vermogensonderzoek.[19]

Mijn eerste stap om te zorgen voor een passende oplossing voor de lege boedelproblematiek is een consultatiedocument. In dat document wordt achtereenvolgens ingegaan op de aanleiding, probleemstelling, oorzaken, de relatie met bedrijfsbeëindiging[20], de doelstelling van de oplossing en de verschillende beleidsopties. Er worden ook consultatievragen gesteld. Het document bevat geen uitputtende beschrijving van deze onderwerpen. Beoogd is om de brede insolventierechtpraktijk aan de hand van een globale schets een voldoende compleet

[15] Kamerstukken 2024/25, 33695, nr. 23. Zie ook Kamerstuk 33695, nr. 23 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen
[16] Kamerstukken II 2023/24, 35 560 VI, nr. 17.
[17] Kamerstukken II 2024/25, 29 752, nr. 20.
[18] Kamerstukken II 2024/25, 29 279, nr. 973.
[19] Zie Kamerstukken II 2024/25, 36 636, nr. 18, p. 33.
[20] Het gaat hier onder meer om de zgn. ‘Turboliquidatie’. Deze regeling maakt het mogelijk om ook met schulden relatief eenvoudig – en buiten faillissement - een bedrijf te beëindigen. Deze regeling is opgenomen in artikelen 19 en verder van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

beeld te geven van de verschillende mogelijke beleidsafwegingen en daarop te reageren door middel van inbreng. Doel is om te onderzoeken of kan worden gekomen tot een aantal beleidsrichtingen, waarmee de lege boedelproblematiek effectief kan worden aangepakt.
Ik zie globaal de volgende beleidsrichtingen:

- Nuloptie – niets doen
- Per faillissement een bijdrage vragen van de meest betrokkenen, zoals (zekerheidsgerechtigde) schuldeisers en de betrokken ondernemer.
- Financiering van faillissementen via een collectieve benadering, bijvoorbeeld via een fonds.

En in aanvulling hierop:

- Algemene maatregelen om faillissementen efficiënter en meer kosteneffectief te maken, waaronder reductie van administratieve lasten voor de curator, beperking van de instroom naar faillissement.

Deze richtingen toets ik aan de hand van een aantal criteria, zoals effectiviteit, efficiëntie, budgettaire effecten, voorspelbaarheid van de uitkomsten en gevolgen voor het ondernemingsklimaat. Op voorhand zie ik de nodige uitdagingen en kosten voor de meer collectieve oplossingsrichting, reden waarom mijn voorkeur vooralsnog uitgaat naar een bijdrage per faillissement vanuit de direct betrokkenen, aangevuld door maatregelen om het faillissement kosteneffectiever te maken. Zoals hierboven genoemd, is voor mij een bijdrage vanuit de zekerheidsgerechtigde een reële optie, als onderdeel van de ‘bijdrage per faillissement’ door de meest betrokkenen.

Ik heb een internetconsultatie gestart en ik heb de verschillende betrokken instanties en organisaties, zoals RvdR, INSOLAD, RECOFA, JIRA en de NVB uitgenodigd om te reageren. Ik ben zeer benieuwd naar de reactie en de inbreng vanuit de praktijk. Die is voor mij waardevol bij het maken van de uiteindelijke beleidsafweging. Deze consultatie is 5 oktober 2026 gestart en loopt nog tot 1 februari 2027. [21]

E. Toezicht door de rechter-commissaris op de curator in faillissement

Op 11 februari 2026 heb ik uw Kamer het advies van de commissie insolventierecht aangeboden, over de ‘governance’ in faillissement en het toezicht van de rechter-commissaris op het werk van de curator.[22] Afgelopen commissiedebat civielrechtelijke onderwerpen heb ik toegezegd om op het advies in te gaan.

De commissie schetst de rol van rechter-commissaris als toezichthouder op het beheer en de vereffening van de boedel.[23] Naast toezicht, moet de curator voor het verrichten van bepaalde handelingen aan de rechter-commissaris toestemming vragen. De rechtmatigheid en doelmatigheid van het handelen van de curator valt ook onder het toezicht, waarbij het gaat om de vragen of de curator de wet volgt, belangen voldoende meeweegt en effectief het faillissement afhandelt. Niet iedereen ervaart de rol van rechter-commissaris als alleen toezichthoudend: deze wordt ook ervaren als (feitelijk) geschillen beslechtend. Ook is er sprake van een nauwe werkrelatie tussen de rechter-commissaris en de curator. Dat kan voor buitenstaanders de indruk wekken dat er onvoldoende afstand bestaat tussen de curator en de toezichthoudende rechter-commissaris. Daarom geeft de commissie in overweging om een duidelijker onderscheid te maken tussen de verschillende rollen die de rechter-commissaris heeft en om bepaalde beslissingen, die niet louter of overwegend van processuele betekenis zijn, neer te leggen bij een andere, objectief bezien onafhankelijke, rechter. Bij bepaalde beslissingen, zoals de mogelijkheid om een handeling (of nalaten) van de curator op grond van artikel 69 Fw voor te leggen aan de rechter-commissaris, wordt voorgesteld om hoger beroep open te stellen bij het gerechtshof, in plaats van bij de rechtbank.

Verder beschrijft de commissie de wijze waarop de curator verantwoording aflegt over de afwikkeling van het faillissement, en op welke wijze dit transparanter zou kunnen

---

[21] De consultatie is via deze link te raadplegen: https://www.internetconsultatie.nl/consultatielegeboedels/
[22] Kamerstukken II 2025/26, 33695, nr. 24.
[23] Zie ook artikel 64 Fw. e.v.

voor schuldeisers. Dit kan bijvoorbeeld door scherpere termijnen te stellen waarbinnen een eerste faillissementsverslag moet worden gemaakt en gepubliceerd, en door voorafgaand de curator een plan van aanpak te laten opstellen. De commissie wijdt voorts overwegingen aan de mogelijkheid van horen voordat door de rechter aan de curator een machtiging wordt verstrekt tot het procederen. Op dit punt zou volgens de commissie de wederpartij moeten worden uitgenodigd om in een aantal gevallen vooraf door de rechter gehoord te worden.

Tot slot beveelt de commissie aan om boedelschuldeisers de mogelijkheid te geven om bepaalde beslissingen van de curator voor te leggen aan de rechter-commissaris. Om het toezicht op en de transparantie van de afwikkeling van een faillissement te verbeteren, adviseert de commissie insolventierecht om de Faillissementswet, alsmede de RECOFA-richtlijnen, op een aantal onderdelen aan te passen, zodat de curator binnen een maand na het faillissement een plan van aanpak opstelt en vervolgens in de periodieke verslaglegging hierop terugblikt.

Ik heb met waardering kennisgenomen van het advies en onderschrijf dat het toezicht in de kern goed functioneert, maar dat er op een aantal punten ruimte is voor verbetering. Ik zie toegevoegde waarde in het verruimen van de rechtsbescherming voor schuldeisers, zoals naar boedelschuldeisers. Tegelijk is duidelijk dat er mogelijk ook financiële gevolgen zijn, doordat er meer zaken bij de insolventierechter zullen worden aangebracht. Bij reguliere budgettaire besluitvorming wordt besloten over de eventuele opvolging van deze aanbeveling en de dekking hiervan. Wat betreft de transparantie onderschrijf ik de toegevoegde waarde van meer beschikbare informatie voor schuldeisers, maar zie ik ook dat aangescherpte verplichtingen zorgen voor meer lasten en kosten voor curatoren. Het is hierin zaak om tot een balans te komen. Ik overweeg bijvoorbeeld om bij faillissementen met weinig actief de verslaglegging wat te verminderen, terwijl bij faillissementen met meer actief er naar verwachting een groter belang is om vaker en meer informatie te verstrekken.

Zoals hiervoor aangegeven, zijn er mogelijke financiële gevolgen. Ook zijn er beperkingen in de beschikbare wetgevingscapaciteit. Ik beraad mij daarom nog wanneer en op welke wijze ik opvolging ga geven aan dit advies.

F. Internationale faillissementen

Met een duidelijke wettelijke regeling van de erkenning en tenuitvoerlegging van (aspecten van) internationale faillissementen (dwz. faillissementen die raakvlakken hebben met een land van buiten de EU) kunnen de gevolgen van zulke faillissementen in Nederland beter en efficiënter worden ondervangen. Er is een beperkt aantal internationale faillissementen met uitstraling in Nederland. Deze zijn echter complex en nemen veel tijd in beslag.[24] Een regeling die duidelijkheid geeft over de bevoegdheid van de Nederlandse rechter, welk recht wanneer wordt toegepast en hoe wordt omgegaan met faillissementen en faillissementsmaatregelen uit derde landen, zou dit probleem kunnen oplossen. Helaas ontbreekt het tot nu toe aan voortgang. Om toch een volgende stap te kunnen zetten, heeft de toenmalig Staatssecretaris Rechtsbescherming een expertgroep gevraagd een voorontwerp ter hand te nemen, met daarin personen werkzaam in de rechtspraktijk.

Ik ben de leden van deze expertgroep erkentelijk dat zij hiertoe bereid zijn. Aan de hand van de uitkomsten, en mede in het licht van de beschikbare ambtelijke capaciteit om aan het traject te werken, zal ik het vervolg van dit traject bezien.

G. (Natuurlijke) personen met schulden, de WSNP

Eerder dit jaar werd uw Kamer geïnformeerd over maatregelen om te voorkomen dat personen in problematische schulden terecht komen door de oploop van kosten te beperken door een aanpassing van het civiele invorderingsstelsel.[25] Voor personen die te maken

[24] Kamerstukken II (Aanhangsel) 2017/18, 3198.
[25] Kamerstukken II 2025/26, 24 515, nr. 822

krijgen met problematische schulden is het van belang dat ze, waar passend, snel worden geholpen een schone start te maken bijvoorbeeld via de Wettelijke schuldsaneringsregeling voor natuurlijke personen (WSNP). Gebleken is dat er – ondanks de recente verkorting van de duur van een WSNP-traject van 3 naar 1,5 jaar – nog steeds obstakels zijn die de toegang en goede uitvoering van een schuldsaneringsregeling belemmeren. Zo kan bij het vaststellen van de duur van een WSNP-traject rekening worden gehouden met eerdere aflossingen in het voortraject. Een aandachtspunt daarbij is het leggen van beslag op inkomen dat ervoor zorgt dat de betrokkene niet kan sparen voor de gezamenlijke schuldeisers maar dat hij wel afdraagt aan de schuldeiser die beslag heeft gelegd. De Hoge Raad heeft geoordeeld dat ook in dat geval sprake is van een aflossing in het voortraject zodat de duur van een voortraject kan meetellen voor de duur van een WSNP-traject, terwijl er niet voor de gezamenlijke schuldeisers wordt gespaard wat eigenlijk het uitgangspunt is van de WSNP.[26] We zetten er op in om dit obstakel weg te nemen, waar nodig door (gerichte) aanpassingen in de wet. Gedacht wordt aan een wettelijke regeling voor een afkoelingsperiode van het beslag. Tot slot bekijk ik nog de gevolgen van een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie in een Poolse zaak voor onze faillissements-en WSNP procedure. Het gaat daarbij met name om gevallen waarbij vorderingen van schuldeisers mogelijk gebaseerd zijn op overeenkomsten die oneerlijke bedingen bevatten.[27] Voor deze hofzaak is een signaleringsfiche opgesteld.[28]

Verder is in opdracht van het WODC onderzoek verricht naar de wenselijkheid van een schone lei bij het faillissement voor personen. Daarin is bekeken of een faillissement voor personen in de praktijk nog functioneel is. Zo ja, voor welke gevallen. En zo nee, hoe het dan effectiever gemaakt zou kunnen worden door een nieuwe start te bieden. Het onderzoek '*Nut en noodzaak van het faillissement van natuurlijke personen*' is afgerond, en bied ik uw Kamer hierbij aan. De directe aanleiding voor het onderzoek is een motie van het voormalig lid Kat (D66) waarin de regering is verzocht "*om een voorstel uit te werken waarbij faillissement van natuurlijke personen eindigt met een schone lei als een vervolg in de WSNP niet billijk is*".[29] In het onderzoek is gekeken welke rol het faillissement van natuurlijke personen vervult, naast de mogelijkheid voor een WSNP-traject waarin al zicht bestaat op een schone lei. De vraag wordt beantwoord in hoeverre de praktijkwerking van het faillissement en het WSNP-traject aansluit bij de doelstellingen van die procedures, welke rol het faillissement naast het WSNP-traject vervult en welke aanpassingen van de Faillissementswet eventueel wenselijk zijn met het oog op de belangen van zowel schuldenaren als schuldeisers. De onderzoekers concluderen dat de resultaten van het onderzoek onvoldoende aanleiding geven om het faillissement voor natuurlijke personen af te schaffen. Ook zien zij onvoldoende aanleiding om binnen de faillissementsprocedure een zelfstandige mogelijkheid voor het verlenen van een schone lei te introduceren. Wel doen zij aanbevelingen ter verbetering van zowel het faillissements- als WSNP-traject, onder meer de volgende:

1. Wetswijzigingen

- vereenvoudig het omzetten van een faillissement naar een WSNP-traject;
- een wettelijke basis voor curatoren om deze omzetting te bevorderen;
- onderzoek de mogelijkheid van een verlicht en/of vereenvoudigd WSNP-regime voor natuurlijke personen.

2. Praktische aanvullingen ter bevordering van omzetting

- schuldhulpverleners en bewindvoerders beter opleiden om te kunnen omgaan met ondernemers in de minnelijke schuldhulpverlening en in het WSNP-traject;

[26] HR 20 december 2024, ECLI:NL:HR:2024:1913 en HR 24 april 2026, ECLI:NL:HR:2026:714.
[27] Hof van Justitie van de Europese Unie, 5 juli 2025, ECLI:EU:C:2025:518.
[28] Signaleringsfiche C-582/23 Wiszkier | Expertisecentrum Europees Recht
[29] Kamerstukken II 2022/23, 35 915, nr. 25; Handelingen II 2022/23, nr. 41, item 4, p. 12-13.

- landelijk en uniform model voor een omzettingsverzoek.

3. Verbetering van het inzicht in en de omgang met schuldenproblematiek van natuurlijke personen

- onderzoek naar belemmeringen voor de doorstroom van schuldenaren vanuit het minnelijke schuldhulptraject naar het WSNP-traject.

Ik ga het onderzoek nader bestuderen en zal een inhoudelijke kabinetsreactie op het WODC-rapport in de eerste helft van 2027 aan de uw Kamer aanbieden. Daarbij zal ik ingaan op de mogelijkheden om de doorstroom vanuit faillissement naar WSNP te verbeteren en de mogelijkheden voor een natuurlijk persoon om tot een akkoord te komen met schuldeisers over zijn schuldenlast.[30]

H. Vereenvoudiging

In het coalitieakkoord dat ten grondslag ligt aan het kabinet-Jetten is een jaarlijkse vereenvoudigingswet aangekondigd. Doel hiervan is om versneld en structureel te werken aan vereenvoudigingsvoorstellen om het voor inwoners, professionals en bedrijven makkelijker te maken. Uw Kamer werd over de eerste editie van vereenvoudigingsvoorstellen bij brief van 7 september 2026[31] van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geïnformeerd. Onderdeel van de eerste editie is ook een JenV-vereenvoudigingswet, met diverse vereenvoudigingen en verbeteringen op het terrein van het ondernemingsrecht en het burgerlijk procesrecht. Ook het insolventierecht wordt onder de loep genomen, met het oog op vereenvoudiging. Daaruit zijn verschillende vereenvoudigingen naar voren gekomen die kunnen helpen om de nalevingskosten binnen de faillissementsprocedure te verminderen. Denk hierbij onder meer aan het verhogen van de grens waarvoor de curator bij het verkopen van goederen machtiging aan de rechter moet vragen en meer mogelijkheden voor maatwerk bij grote of omvangrijke faillissementen. Ik ga over deze – en mogelijk meer vereenvoudigingen met betrokken partijen in gesprek en beraad mij dan over een passende opvolging, door bijvoorbeeld wijzigingen in toekomstige vereenvoudigingswetgeving op te nemen.

3. Tot slot

Het insolventie-en goederenrecht functioneert goed, maar met de ingezette trajecten zorgen we ervoor dat dit in de toekomst ook zo blijft. Door benutting van de mogelijkheden die digitalisering biedt, maken we het recht efficiënter en toekomstbestendig. Door implementatie van de insolventierichtlijn werken we aan harmonisatie van het insolventierecht en zorgen we voor een gelijk Europees speelveld en een aantrekkelijker investerings-en ondernemingsklimaat. Door vereenvoudiging, verbetering van efficiëntie en het aanpakken van knelpunten, maken we het recht effectiever. Ik zet deze kabinetsperiode de nodige concrete stappen om deze doelen te bereiken. Dit gebeurt onder meer door consultatie van het consultatiedocument lege boedelproblematiek, de behandeling van het wetsvoorstel overgang van onderneming in faillissement bij de Tweede Kamer, het consulteren van de wijze van implementatie van de insolventierichtlijn begin 2027 en bijdragen voor de komende Vereenvoudigingswetten.

Door verder te werken aan een goed functionerend insolventie-en goederenrecht hoop ik een bijdrage te leveren aan al die mensen die, direct of indirect, met financiële problemen te maken krijgen. Dus de ondernemer die niet weet of hij zijn eigen bedrijf kan houden. De werknemer, die wie wil weten of hij straks nog een baan heeft wanneer zijn werkgever doorstart. De leverancier die probeert betaling te krijgen van een noodlijdende afnemer. En de persoon die door pech in de schulden terecht komt en hier probeert uit te komen. Voor hen doe ik dit.

Uw Kamer zal ik bij gelegenheid graag verder informeren over de voortgang.

---

[30] Zie Kamerstukken 2023/24, 33695 nr. 22, p. 4.
[31] Kamerstukken 2025/26, 29 362, nr. 408.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen